

Isosuon-Koirasuon (FI1200216) sammalkartoitus 2018

Hydrologia-LIFE (LIFE16NAT/FI/000583)

Kati Pihlaja

Kansikuva. Koirasuon rimpinevaa.

JOHDANTO JA MENETELMÄT

Kartoitusten tavoite ja tarkoitus

Tämä raportti on tuotettu EU:n LIFE-rahoituksen tuella Hydrologia-LIFE -hankkeessa. Raportin tuloksia hyödynnetään Isosuon-Koirasuon Natura2000-alueen ennallistamisen ja hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa. Kartoituksen tavoitteena oli selvittää uhanalaisen tai muuten huomionarvoisen sammallajiston esiintymistä alueen ennallistamiskohteilla sekä tietyillä ennallistamiskohteiden ulkopuolisilla alueilla.

Kartoituskohteet ja -menetelmät

Isosuon-Koirasuon Natura2000-alue sijaitsee Kainuussa Kuhmon kunnassa. Eliömaantieteellisesti alue sijaitsee Kainuun eliömaakunnassa (Kn) ja keskiborealisella kasvillisuusvyöhykkeellä Pohjois-Karjalan–Kainuun osa-alueella (3b). Hertta Eliölajit -järjestelmään ei Natura-alueelta ole tallennettu mitään havaintoja uhanalaisista sammalista. Sen sijaan putkilokasveista kartoitettavilla kohteilla on havaittu suopunäkämmeä (*Dactylorhiza incarnata* subsp. *incarnata*, VU) Pääkönsuolla.

Kartoitukseen käytettiin kaksi maastotyöpäivää ajalla 5.–6.9.2018. Kartoitus kohdennettiin Koirasuon pohjoisosiin, jossa suunnitellut ennallistamisalueet sijaitsevat, sekä Pääkönsuolle, jossa on lettolaikkuja yleisesti (kuva 1). Luontotyypeistä kartoitus kohdennettiin letoille, lähteiköihin, vanhoihin runsaslahopuustosiin metsiin sekä puronvarsiin.

Kartoituksessa käytettiin yleiskartoitusmenetelmää, jossa kohdelajeina ovat uhanalaiset, silmälläpidettävät, rauhoitetut ja harvinaiset lajit. Kartoituksen kohteena olevista lajeista kerättiin näytteet, joista lajinmääritys varmistettiin mikroskoopilla. Näytteet tullaan tallettamaan Turun yliopiston kasvimuseon (TUR) kokoelmiin. Huomionarvoisten lajien havaintopaikat sekä kuljettu kartoitusreitti tallennettiin GPS-paikantimeen. Sammallajien lisäksi kirjattiin ylös havaintoja raidankeuhkojäkälestä (*Lobaria pulmonaria*, NT). Maastokartoituksista, mikroskooppisesta lajinmäärityksestä ja raportoinnista vastaa suojelubiologi Kati Pihlaja Metsähallituksen Pohjanmaan luontopalveluista.

Kuva 1. Ennallistamisalueet sekä Koirasuon ja Pääkönsuon kartoitusreitit.

TULOKSET

Lajihavainnot

Kartoituksessa havaittiin neljä huomionarvoista lajia, joista kolme on sammalia ja yksi on jäkälä. Yhteensä näille lajeille kirjattiin 12 havaintopaikkaa (kuva 2). Pääosin lajihavainnot sijoittuvat suon ja vanhojen metsien luonnontilaisille osuuksille, mutta osa lajihavainnoista on lähellä ennallistamisalueita.

Havaituista lajeista lettohammassammal (*Leiocolea rutheana*, RT) on vaateliias märillä välipinnoilla kasvava lettolaji, jota tavattiin Koirapuron tuntumasta Koirasuon kaakkoisosasta. Pääkönsuon ja Koirasuon muut tiedossa olevat lettolaikut olivat pienialaisia ja vähälajisia *Scorpidium*-valtaisia rimpilettoja tai *Campylium*–*Loeskyprum*-valtaisia välipintalettoja.

Vanhojen luonnontilaisten kangas- ja korpimetsien lajistosta havaittiin runsaana kantoraippasammal (*Anastrophyllum hellerianum*, NT, RT), joka viihtyy järeillä havumaapuilla, aarnisammal (*Schistostega pennata*, NT, RT), joka kasvaa tyypillisesti tuulenskaatojuurakoiden pimeissä onkaloissa sekä raidankeuhkojäkälä (*Lobaria pulmonaria*, NT), jota tavattiin raidan epifyyttinä kahdella rungolla. Alueen vanhan metsän laikut olivat paikoitellen runsaslahopuustoisia mutta ei kovin iäkkäitä, ja monin paikoin havaittiin runsaasti merkkejä aiemmasta haapojen kaulauksesta.

Kaikki havaintotiedot tallennetaan erilliseen Excel-taulukkopohjaan, josta ne viedään LajiGISiin.

Taulukko 1. Kartoituskohteen merkittävimmät lajihavainnot.

Tieteellinen nimi	Suomenkielinen nimi	Uhanal.lk	Muu status	Runsaus
<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	kantoraippasammal	NT, RT		7
<i>Leiocolea rutheana</i>	lettohammassammal	RT		1
<i>Schistostega pennata</i>	aarnisammal	NT, RT		2
<i>Lobaria pulmonaria</i>	raidankeuhkojäkälä	NT		2

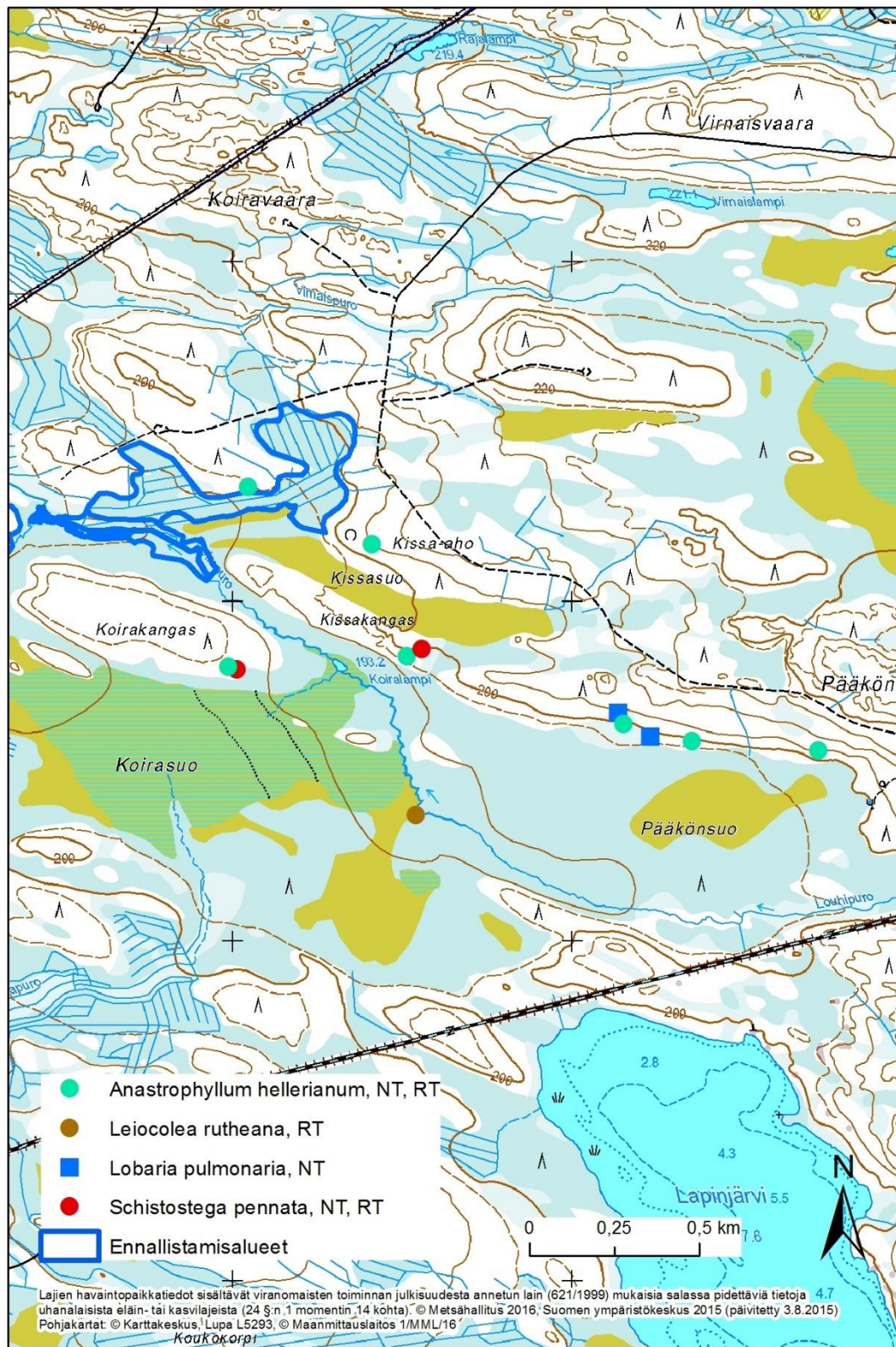
NT = silmälläpidettävä

RT = alueellisesti uhanalainen

HOITO YM. SUOSITUKSET

Ennallistamisalueet rajautuvat osin vanhan metsän kuvioihin, ja kantoraippasammalta (*Anastrophyllum hellerianum*, NT, RT) havaittiin lähimmillään noin 20 metrin päässä suunnitellun ennallistamisalueen rajasta Kissasuon luoteispuolella. Vanhan metsän kuvioihin rajautuvilla ennallistamisalueilla tulee noudattaa erityistä varovaisuutta, mm. Kissa-ahon, Kissasuon luoteispuolen ja Koirakankaan länsipuolen pienellä vanhan metsän kuviolla. Ajourat tulisi suunnitella niin, että mahdollisuuksien mukaan kuljetaan ojitetun kuvion puolella. Vanhan metsän kuviolla tai kuvioiden läpi ei tule ajaa, kuten ei myöskään järeiden maapuurunkojen päältä. Vanhojen metsien kuviolla ei havaittu lahopuukeskittymiä ojien välittömässä läheisyydessä.

Puronvarsissa ei havaittu erityistä huomioitavaa ennallistamisen kannalta. Ennallistamisalueet itsessään ovat pääosin mäntyvaltaista tiheäpuustoista puolukkaturvekangasta, jossa ei ole erityisiä luontoarvoja.

Kuva 2. Koirasuon ja Pääkönsuon uhanalaisten lajien havaintopaikat.